

عنوان و نام پدیدآور: محله‌ی ما: آپادانا/ تهیه و تدوین معاونت امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران
طراحی، تحقیق، متن و اجرا: مؤسسه‌ی فرهنگی در انتظار فردایی دیگر.

مشخصات نشر: تهران: تندیس شب، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ۶۴ ص.: مصور (رنگی).

فروست: محله ما: [ج. ۵۱].

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۷۶-۹۷-۸

وضعیت فهرست نویسی: قیفا

عنوان دیگر: آپادانا

موضوع: محله‌ها -- ایران -- تهران.

موضوع: محله‌ها -- ایران -- تهران -- عکس‌ها

موضوع: آپادانا (تهران)

شهرداری تهران. معاونت امور اجتماعی و فرهنگی

مؤسسه فرهنگی در انتظار فردایی دیگر

محله ما: [ج. ۵۱].

۱۳۹۲ ج. ۵۱ م ۳/۸۹/۲۰۷۹ DSR

۹۵۵/۱۲۲۲

۳۲۰۱۲۸۶

شناسه افزوده:

شناسه افزوده:

شناسه افزوده:

رده بندی کنگره

رده بندی دیویی

شماره کتابشناسی ملی

معاونت امور اجتماعی و فرهنگی

فهرست

۶۰	نقشه‌ی خیابان‌یابی	۵۷	مراکز آموزشی	۵۲	مراکز آموزشی	۱۰	مقدمه
۶۲	راهنمای محله	۵۸	مراکز خرید	۵۴	مراکز خرید	۱۱	پادداشت
		۵۸	مسجد	۵۴	مسجد	۱۹	شهرک آپادانا در یک نگاه
		۵۹	درمانگاه	۵۷	درمانگاه	۳۰	پایه‌بای تاریخ در شهرک آپادانا
		۵۹	جایگاه سوخت	۵۷	جایگاه سوخت	۴۶	مرز و محدوده‌ی شهرک آپادانا
		۵۹	فضاهای تفریحی و ورزشی	۵۷	فضاهای تفریحی و ورزشی	۵۴	فرکوجه پس کوجمعی محله

شناسنامه

محله‌ی ما: شهرک آپادانا

شورای سیاست‌گذاری: سیدمحمد‌های ابازی	دبیر مجموعه: نعماد حسینی	فنی و هنری
مجیدرجبی معمار	مدیر اجرایی: مهدی کریمی زمانی	مدیر هنری: مهدی دوابی
سیدمحمد آوینی	ناظر محتوا: علیرضا زمانی	صفحه‌آرا: سپیده ربیعی
عبدالکریم بابارضا	امور داخلی: افسانه قلمیاربند	تکاس: بهاره اصلانی
مشاورین: احمد مسجدجامعی	متن	ویرایش عکس: دانیال فرهنگند
سیدمحمد بهشتی	مشاور تألیف: سیدمحمد نقوی	ویرایش متن: شهره ثنائی، شادی بشیری
سیداحمد محیط طباطبایی	نویسنده: مهدی به‌پژوه	ویرایش: سحر فتح‌اله‌بی
عبدالله رضائی	ویرایش: محمود سودایی	
سیدهادی منینی	روایت محله: مهدیه محسنی‌فر	مدیریت: سید سیدینا
با همراهی	راهنمای محله: مهناز محمدی	مدیریت: شهره ثنائی
شهرداری منطقه‌ی پنج تهران	تحقیق	ایستوگرافی: طرح رنگ
سعید طلوعی	مشاور تحقیق: مرتضی قاضی	چاپ و صحافی: چاپ و صحافی
مسعود خسروی	سرپرست تحقیق: علیرضا زمانی	تیراژ: ۲۰۰ نسخه
با تشکر از	محقق: مجتبی کوهیتی، نقرشی، سمیه جلیلی	سال چاپ: ۱۳۹۲
عباس محسنی، اردلان عاشوری	مریم لطفی، فهیمه پورمند، مرضیه لطفی	نوبت چاپ: اول
محمدحسین مهدویان، حبیب‌اله‌والی‌نواد	محبوبه محمدی، آریانا مینی خانقاهی	قیمت: ۵۰۰۰ ریال
علی قلاچ‌پسند، جمشید رحمانی‌بناد	هماهنگی تحقیق: مریم قاسمی	
علیرضا زارع، سیدجلال عجایی		

طراحی، تحقیق، متن و اجرا: مؤسسه‌ی فرهنگی در انتظار فردایی دیگر

پایتخت کشور عزیزمان ایران، شهری است بزرگ و به بسیاری از وقایع تاریخی آن منطقه بسیاری از حقایق آن ناشی شده است. تهران یکی از بزرگ‌ترین و پرجمعیت‌ترین شهرهای خاورمیانه است. موقعیت استراتژیک ایران و نقش مهمی که در مناسبات بین‌المللی دارد بر اهمیت تهران می‌افزاید. این شهر ویژگی‌های دیگری هم دارد؛ تهران از معدود پایتخت‌های کوهستانی جهان است.

مهاجرت اقوام مختلف در دوره‌های تاریخی و اقامت آن‌ها در تهران باعث شده بافت جمعیتی بسیار متنوعی در آن به‌وجود آید، تا جایی که می‌توانیم نام آن را «ایران کوچک» بگذاریم.

تاریخ پُرفرازونشیب کشورمان و انتخاب تهران به عنوان پایتخت، باعث شد این شهر در دو قرن اخیر شاهد بسیاری از

اتفاق‌های مهم و سرنوشت‌ساز باشد. انقلاب‌ها، کودتاها، محصن‌ها، عزل‌ها و نصب‌ها، ترورها و امضای قرارنامه پیمان‌نامه‌ها از وقایع تاریخی هستند که در کوه‌های تهران اتفاق افتاده است.

از سوی دیگر، تهران محل مواجهه‌ی ایرانیان با غرب و اندیشه‌ی غربی و تحولاتی که پربارترین و جدی‌ترین مدارس فلسفی ایران در اصفهان بودند. خیلی زود علما و حکمای اصفهان برای دفاع از اندیشه‌های اسلامی به سوی تهران شتافتند. کم‌کم حوزه‌ی فلسفی تهران رشد کرد و به تدریج معتبرترین حوزه‌ی فلسفی ایران شد؛ تا جایی که تهران را «شهر هزار حکیم» نامیدند. در هنر و معماری نیز وضع همین‌گونه شد.

دانشمندان، پژوهشگران و

مورخان بسیاری برای ثبت این وقایع و تحولات تلاش کرده‌اند و کتاب‌هایی برای معرفی ویژگی‌های شهر تهران نوشته‌اند. در سال‌های اخیر نیز با گسترش رسانه‌های جمعی، محصولات فرهنگی بسیاری درباره‌ی شهر تهران تولید شده، اما هنوز ناگفته‌های زیادی باقی مانده است.

همه‌ی این کتاب‌ها و محصولات فرهنگی، به‌جز مواردی که به‌شماره‌ی تهران را به عنوان یک شهر بزرگ و به صورت کلی معرفی کرده‌اند، حال آن‌که این کتاب‌ها برای آراء مهمی تشکیل شده است. آنچه امروز به‌طور کلی در تهران بزرگ شناخته می‌شود، شهری است که از محله‌های متعدد تشکیل شده.

محله‌هایی که روزگاری مستقل بوده‌اند و با عنوان ده و دهستان، هویتی متمایز از همسایگان خود داشته‌اند.

این محله‌ها هنوز هم هویت و
صلت خود را حفظ کرده‌اند و
تا آن‌که حائلی از یک دریای
خروشان هستند، بیسینه و
سرچشمه‌ی خود را فراموش
نکرده‌اند. معرفی شهر تهران
بدون توجه به محله‌های آن،
کاری ناتمام است.

اگر از یک تهرانی بپرسی اهل
کدام محله‌ای تهران است، جواب
معمولاً به صورت زیر می‌آید: «ما
در محله شمیران یا نیاوران،
یا ملکی از محله‌های تهران
را می‌بینی». این محله‌ها حق
نمی‌دهند که به یکدیگر
محلّه گویند. این محله‌ها
تقسیم‌بندی زمانی و فضای
مردم است. حق هویت
این محله‌ها و معرفی آن‌ها

شهر و سازه و معماری شهری است که بر عهده‌ی پندهای فرهنگی و جمعی قرار دارد. شهرداری تهران، به عنوان نهادی مردمی و اجتماعی، در کنار سایر مسئولیت‌ها، وظیفه‌ی حفظ و معرفی هویت محله‌های شهر تهران را نیز برعهده گرفته است. هویتی که موجب همبستگی بیشتر بین شهروندان و ایجاد علاقه نسبت به شهرشان می‌شود. برای رسیدن به این هدف، برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی بسیاری تدوین و اجرا شده است.

تشکیل «شورایاری» محله‌ها
یا حمایت شورای اسلامی شهر
تهران، احداث مراکز فرهنگی
اجتماعی با عنوان «سرای
محله» و انتخاب مدیران
فرهنگی محله‌ها، از مهم‌ترین
این اقدامات است.

مجموعه‌ی فیلم و کتاب‌های
«محلای ما» برای نخستین
بار، تاریخ شهر تهران را تا تأکید
بر هویت و وقایع محله‌ها
می‌کشد. بررسی تاریخ، اقلیم،
فرهنگ و وضعیت اجتماعی
محلله‌های شهر تهران و ارائه‌ی
اطلاعات لازم، از ویژگی‌های
مهم این مجموعه است.

در این آثار، مبنای تقسیم‌بندی محله‌های شهر تهران، محدوددهی ذاتی و هویت تاریخی آن‌ها است که در برخی موارد با تقسیمات اداری و شهری متفاوت است.

این مجموعه جریات تاریخی،
جغرافیایی، فرهنگی و اجتماعی
به‌های شهر تهران را به
خوب است و با بیانی شیرین به
توضیح می‌دهد.

16

می‌سهند. این اسلامی
علی‌رغم همه‌ی مشکلات
و بدخواهی‌ها، با توسل و
بیشرفت را با سرعتی
می‌کند و شهر تهران، که مرکز
همه‌ی اقوام ایرانی است،
جمعیتی بیش از ۸ میلیون
نفر، نماد سرفرازی ملت ایران
و مظهر پیشرفت و توسعه است.
بر اساس سند چشم‌انداز تهران
۱۴۰۴ که در شورای اسلامی
این شهر تهیه شده، تهران
۱۴۰۴ جهان‌شهری فرهنگی،
دانش‌بنیان و معیار در دنیای
اسلام است و جایگاه ویژه‌ی
منطقه‌ای و فرمانطقه‌ای دارد.

شهری است با هویت تابان
ایرانی و اسلامی؛ امن، ایمن و
مقاوم، پاک و زیبا، سرسبز و با

آمدوشد روان، زنده و مرفه است
با اقتصادی پررونق برپایه‌ی
صنایع فرهنگی و خدمات برتر
مؤسسه عالی اس و س‌گی ه سهر
ما را به «سهر فرهنگیان»
تبدیل خواهد کرد. در حلال دو
دهه‌ی آینده که مقارن با تحقق
نخستین چشم‌انداز ۲۰ساله‌ی
نظام جمهوری اسلامی است،
تهران به منزله‌ی لوکوموتیو
تحقق چشم‌انداز بزرگ و الهام
بخش ایران اسلامی افای نقش
خواهد کرد. جهان شهر تهران
در سال ۱۴۰۴ به لحاظ کیفیت
بالای خدمات، زیرساخت‌ها و
مدیریت کل آمد شهری، معیار
ایجاد مدیریت جهان شهرها در
دنیای اسلام خواهد بود.

حرکت به سوی این چشم انداز
در شهرداری تهران آغاز شده
است. ایجاد تهران به عنوان
سومین شهر در آسیای

بوسعدی حمل و نقل عمومی
پایدار در جهان، نه اولین
گام شهرداری در این راستا
ست و نه آخرین آن خواهد
بود. چشم‌انداز ما رسیدن به
معمول پایدار، اسلامی و ایرانی
است. رسیدن به آن از راه
تعمیم مشارکت، امیدواریم
تولید نوعی کتاب و
فیلم «محله‌های در حال ارتقای
سطح آگاهی مردم افغان»
علاقه‌ی آن‌ها به محله‌هایشان
و مشارکت بیشترشان در راه
رسیدن به این اهداف، مفید و
مؤثر باشد.

سید محمد هادی ایازی
معاون امور اجتماعی و فرهنگی
شهرداری تهران